

MOLNÁR-KOVÁCS DOROTTYA – MÉSZÁROS PÉTER

A TETT HELYSZÍNE: BUDAPEST

Lokális színezet az *Aranyélet* bűnügyi tévésorozatának otthonain keresztül

1. Bevezetés

■ A minőségi televíziózás új esztétikai követelményeihez igazodó tartalomgyártás – amely a témaválasztástól kezdve a produkció összes többi dimenziójában a komplexitásra és a kidolgozottságra törekszik – viszonylag későn érkezett meg Magyarországra.¹ Az új elbeszélésmód egyik első zászlóshajójaként az HBO Magyarország első saját gyártású sorozata tűnt fel, a *Társas játék*, amely 2011-ben került a képernyőkre. A minőségi televíziózásnak azóta is az HBO Central Europe a legfontosabb lokális produkciós bázisa régióinkban.² A televíziózás eme új érájára jellemzőek a kifinomult, művészi tartalmak,³ amelyek gyakran felrúgják a jól megszokott sémákat, és szembemennek a hagyományokkal, a kreativitás és az újítások, mindez pedig jól átgondolt és személyre szabott márkaépítési és kommunikációs stratégiákkal párosul.⁴ A magyar nézőközönség egyébként körülbelül a 2000-es évek eleje óta láthat a tévében a minőségi televíziózás szabályrendszeréhez igazodó tartalmakat, körülbelül azóta, hogy az HBO csatorna itthon is vetíteni kezdte a *Szex és New Yorkot*. A saját gyártású „quality television” tartalmak azonban még viszonylag új jelenségnek számítanak.

Ha a kelet-közép-európai lokációs stratégiákra, helyszínbemutatókra és az ezekből következő kultúraértelmezésekre vagyunk kíváncsiak, akkor az HBO Magyarország saját gyártású műsora, az *Aranyélet* érdekes esettanulmánynak ígérkezik. Údítón újszerű ugyanis a tekintetben, hogy – ellentétben a budapesti élet bemutatását megkísérlő más tévéműsorokkal – nem érzi szükségét annak, hogy azzal teremtsen meg a címben is említett „lokális színezetet”, hogy a nézőt a főváros ikonikus turisztikai célpontjainak ábrázolásával árassza el.⁵ Ehelyett a sorozat attól lesz jellegzetesen és látványosan „magyar”, hogy a társadalom legkülönbözőbb rétegeihez tartozó lakosok az adott csoporton belül tipikusnak mondható személyes élettereit széles skálán mutatja be, időnként meglehetősen részletgazdagon kidolgozva azokat.

Amellett, hogy az *Aranyélet* úttörő a Magyarországon, kifejezetten a helyi piacra gyártott és fejlesztett, a minőségi televíziózás esztétikájához illeszkedő sorozatok között, más okunk is van, hogy a tartalmat elemzésre érdemesnek tartsuk. A sorozat egyrészt az HBO Magyarország kiemelt projektje volt, majd azonnali közönségsikerré is vált. A kritikai fogadtatása szintén kiemelten jónak mondható: több cikk is minden idők legjobb magyar televíziós sorozatának nevezte a műsort. A magyar premiert követően számos európai országban is elérhetővé vált a sorozat, hol az HBO tévécsatornán, hol az HBO Go szolgáltatáson keresztül. 2018-ban még az Egyesült Államokban is debütált a show, ami ritka teljesítmény bármilyen magyar tévéműsor számára.

Elemzésünk során a szoros olvasás módszere mellett döntöttünk, és kijelöltünk néhány témát, melyek ígéretesnek tünnek. Ebben a dolgozatban arról a hipotézisünkről szeretnénk beszélni, mely szerint a sorozat széles spektrumot mutat be a magyar társadalomról, a különböző rétegek életmódjáról. Szűkített fókuszunkkal azt mutatjuk be a tartalomelemzés módszerének segítségével, hogy mi-

lyen lakóhelyek, otthonok jelennek meg a sorozatban, ezek hogyan kapcsolódnak azonosítható társadalmi rétegekhez, valamint, hogy a sorozat diegézisében milyen bűnesetek kapcsolódnak az egyes társadalmi rétegekhez.⁶

2. Társadalomkritika és valóság megjelenése a sorozatban

■ Tasnádi István, a műsor vezető forgatókönyvírója így emlékszik a producer eredeti megrendelésére még 2016-ból, a második évad megjelenése előtt:

„Olyan izgalmas, krimi zsánerű történetet szerettek volna, aminek sok vonatkozása van a jelenlegi magyar társadalmi helyzetre és közéletre. Nem pont a politikára, sőt, kimondatlan elvárás volt, hogy ne aktuálpolitizáljunk, de hogy hol, mi-
ben élünk, és milyen dilemmák elé állítja mindennap az embert ma Magyarországon, az evidensen legyen benne. És persze, mivel az HBO kábelcsatorna, legyen szórakoztató, de szokatlan, határfeszítő módon.”⁷

Az idézetből látható, hogy a hiteles társadalomábrázolás megjelölt cél volt, ráadásul az adaptáció alapját jelentő finn sorozat jóval kevésbé reflektált a kortárs valóságra. Amint Tasnádi István egy másik interjúban említette: „Szép lassan, ami egy egyszerű, simlis bűntörténetnek indult, kinőtte magát egy olyan társadalmi parabolává, amiben egy család életén keresztül mutatjuk be azt, hogy mi történik ma Magyarországon.”⁸ A sorozat készítőivel készült interjúkban többen is kiemelik, ők maguk is meglepődve tapasztalták, hogy a sorozat kitalált eseményei később sokszor a valóságban is megtörténtek. Tasnádi István szerint azért tehették meg, hogy ilyen mélységében elemezzék a magyarországi társadalmi eseményeket, mert a megrendelő HBO egy független, multinacionális vállalat, amelynek legfontosabb érdeke a nézőközönség szórakoztatása.⁹

3. Helyszínválasztások

■ Az *Aranyélet* forgatása során négy helyszínereső szakember is közreműködött, mivel a készítők kifejezetten kerülni szerették volna Budapest tipikus, akár korábbi HBO sorozatokban is sokat használt tereit. Ehelyett ismeretlenebb helyeket céloztak a sorozat sötét atmoszférájának felépítésére.¹⁰

A harmadik évad forgatását eredetileg a Balatonra tervezték,¹¹ de hasonlóan a város bemutatásához, Závorszky Anna producer szerint itt is a magyar filmgyártásban kevésbé sztereotipikus, a populáris kultúrában ritkábban bemutatott Dunakanyar régió lett a helyszín, de Závorszky azt is hozzáteszi, hogy ennek ellenére mégis a gyártás hozta meg a végső döntést, esztétikai helyett logisztikai érvek mentén.^{12,13}

A „Magyar tenger” erős kulturális beágyazottsággal, helyel-közzel rögzült jelentéskörrel és tipizált képi ábrázolással bír: a Balaton a magyar középosztály elérhető nyaralási célpontja. A tó partja a rendszerváltozást követően sűrűn beépült, de a szocreál nyomai még mindig megfigyelhetők az építészetben. Fodor Judit producer szerint: „nehéz lett volna újfajta vizualitást adni a kissé elhasznált lollipopos, vízibiciklis Balatonnak, már ami a látványt illeti”.¹⁴ Ezzel szemben a Dunakanyar atmoszférája sötétebb, közelebb van a fővároshoz, kevesebb rögzült kép él róla a nézők fejében, valamint jobban mutat filmen.¹⁵ A Dunakanyar látványát kétségtelenül ma is inkább a természet uralja, szemben a kiépült Balaton-parttal, és bár fejlődő, mégis kevésbé általános nyaraló célpont.

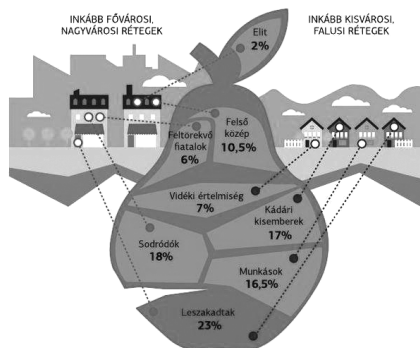
4. A magyar társadalom demográfiai áttekintése: a magyar körte

■ Mind az *Aranyélet* által bemutatott csoportok, mind a feltételezett közönség szociális helyzete miatt érdemes néhány szót szólni a magyar társadalom rétegződéséről. A hazai társadalmi rétegekről szóló eddigi legkomplexebb kutatás szerint, amelyet a német GfK Market Research és a Magyar Tudományos Akadémia bonyolított le 2014-ben, a magyar demográfiai térkép leginkább egy körte formájára hasonlít.¹⁶ Eszerint a *legfelső*, illetve a *felső középrétegek* nagyon vékonykák,

ugyanis a lakosság legnagyobb része az *alsó középosztályhoz* tartozik, miközben a *leszakadtak* elnevezésű legalsó réteg a társadalom 23%-ával a legnépesebb.¹⁷

Amint azt az ábra is mutatja, a *nagyvárosi*, illetve a *falusi* élet között Magyarországon lényeges különbség észlelhető, sőt a kutatás több mérőszáma alapján a Budapest és „vidék” szembeállítására is indokoltak tűnik.

Mivel sem az *Aranyélet* nézőközönségéről, sem az HBO-felhasználók csoportjáról nem fértünk hozzá demográfiai adatokhoz, a sorozat megcélzott közönsége vonatkozásában az egyetlen támpontunk: Závorszky Anna, az HBO Magyarország gyártási producere egy 2019-es interjújában azt nyilatkozta, hogy elsősorban egy városi nézőközönséget targetálnak¹⁸.

Tekintve, hogy nemcsak a színészek, hanem maguk a bemutatott helyszínek is tulajdonképpen egy „szerepet játszanak” a tévés produkciókban, elemzésünkben az *Aranyélet* színtereit, beállításait, a karakterek fizikai környezetét vizsgáljuk azt feltételezve, hogy a sorozat készítőinek implicit vagy explicit célja volt a magyar társadalom legkülönbözőbb rétegeinek életvitelét, élettereit bemutatni, replikálni, mintegy képet festve arról, hogy hogyan is élnek a magyar emberek. A sorozat így tehát tekinthető egy szociográfiai bűnügyi utazásnak.

Hogy az *Aranyélet* képi beállításait, díszleteit, helyszíneit, valamint ezek gazdasági és kulturális implikációit tanulmányozzuk, fontos azonosítanunk az adott helyszínekhez kapcsolódó karaktereket is és azok feltételezett társadalmi státuszát.

A GfK és MTA közös kutatása által azonosított nyolc társadalmi réteg – *elit, felső közép, feltörekvő fiatalok, vidéki értelmiség, kádári kisemberek, sodródók, munkások, leszakadtak* – közül csaknem mind megjelenik valamilyen módon a sorozatban, természetesen erős hangsúlyeltolódásokkal: például az *elit* felé. Ugyanakkor a milliárdos üzletembertől kezdve a befolyásos politikuson át az egyik napról a másikra élő munkásokig vagy a külföldi prostitúcióba menekülő karakterekig, az *Aranyélet* két-ségtelenül széles merítésből dolgozik, ami a társadalmi osztályokat illeti.

5. Otthonok és bűnök

■ A sorozatban végig fontos szerepet játszik a társadalmi státusz. A főszereplő család elsődleges célja a társadalmi rétegek közötti mobilitás, előrelépés. Így a tárgyak, ruhák, autók mind kiemelt szerepben vannak: beszélnek arról a rétegről, amely használja őket. De az otthon állapota a karakter élethelyzetét, a cselekmény aktuális pontján a karakterek állapotát is tükrözi: a fontosabb helyszíneket többször feldőlnek, pl. amikor a karakter élete is feldúlt. A lakás a legtöbb esetben a bűn jutalma, más oldalról megvilágítva a szerény lakhatás a büntelenség következményeként is olvasható a sorozatban, legalábbis a harmadik évad utolsóként olvasható jelenete ezt az értelmezést is magában rejt. Általában a bűn közjogi értelemben is helytálló kifejezés, de bizonyos esetekben az erkölcsi bűn kérdése is felmerül; ez utóbbit azonban ebben a dolgozatban nem vizsgáltuk.

A sorozatban megjelenő karaktereket tartalomelemzésünkben besoroltuk a magyar társadalom korábban vázolt rétegeibe. Bár nincs minden csoport azonos szinten reprezentálva, ám az a tény, hogy a főszereplő család saját lakóhelyein felül – melyekből évadonként átlagosan több mint egy szerepel a sorozatban – 20 olyan karaktert találtunk, akiknek az otthona megjelenik a szövegben. Tehát a főszereplőkön kívül 20 olyan karakter vagy család jelenik meg, akik a történetben fontos, vagy csak epizódszerepet játszanak, de ennek ellenére is megismerjük a la-

kóhelyüket. Tekintve, hogy 3 évad összesen 30 részéről beszélünk, és a jelenetek túlnyomó része a főszereplők otthonában vagy nyilvános térben játszódik, ezt váratlanul magas számnak találtuk. Természetesen nem járunk körbe minden lakást, általában a nappali publikus tere jelenik meg, ritkábban, de még mindig sok esetben a konyha és néhány példánál a hálószoba is látható.

Mivel alapvetően egy bűnügyi zsánert képviselő sorozatot vizsgálunk, így nem meglepő, hogy a karakterek többsége bűnelkövető. A megjelenített bűnök a szemetelésről a gyilkossáig terjednek, és külön oszlopban rögzítettük, mivel azt feltételeztük, hogy ebből is kirajzolódik egy profil az egyes társadalmi rétegekről. A bűn és státus kapcsolata komplexen jelenik meg a sorozatban. A társadalmi státus, és ezzel összefüggésben maguk az ingatlanok is gyakran a bűn eredményeként értelmezhetőek.

6. Elemzés

6.1. Az elit

■ A sorozat legtöbb epizódja a legfelső osztályok környezetében játszódik, ahová főszereplőink vágnak. Azoknak a karaktereknek, akik az elithez tartoznak nagy telken, elzárt környezetben van az otthona, a bűn pedig a hétköznapjaik része. Ide tartozik Hollós Endre villája; Hollós az első két évad egyik főszereplője, az Apa, Attila fiatalkori barátja, valamint főnöke. A rendszerváltást követően fiatal vállalkozóként kisebb-nagyobb csalásokkal épített magának egzisztenciát, és a sorozat jelenében is a budapesti szervezett bűnözés egyik központi alakja.

Hollós otthona egyszerre utal a sodródó osztályba nyúló gyökereire és újjgazdag ízlésre. A klasszicizáló villa nagy, levegős terekkel rendelkezik, melyek drága anyagokkal vannak berendezve: márvány, bőr és faragott fa díszítések jellemzőek. Központi színhelyek az úszómedence, a bár és a könyvtárszerű dolgozószoba – ahol egyszer sem látjuk olvasni, inkább egy laptop jelenti a munkaeszközt, sőt egy párbeszédben a karakter explicit megkérdőjelezi a könyvekből gyűjthető tudás hasznosságát.

Hollós otthonterei inkább szolgálnak reprezentációs célokat, mintsem a lakó kényelmét. A legtöbb kapcsolódó jelenet a kapu előtt, a kocsibeállón vagy az előcsarnokban játszódik, de a pókerasztal is ilyen központi hely, ahol üzlettársaival rendszeresen játszik. A villa egy másik fontos funkciója titkok és tárgyak elrejtése, mely funkciót a véretek kennelje alatti raktár tölt be.

A csoport egy másik tagja a sorozatban Csér Kálmán, egy nagyvállalat vezérigazgatója. Csér hatalmát és vagyonát annak köszönheti, hogy a rendszerváltást követően a zavarosban halászva megbízható információkra építhette befektetéseit. A lakókörnyezete tele van high-tech eszközökkel, a villája pedig építészeti műremek. Habár nagyobb bűn nem kapcsolódik a nevéhez, mégis a hétköznapjai részét képezik az apró ügyeskedések, adóelkerülés, jövedéki csalások.

6.2 Felső középosztály, feltörekvő fiatalok és vidéki értelmiség

■ A protagonista Miklósi család a sorozat induló helyzetében látszólag újjgazdag, akik ugyan rendelkeznek a vagyonnal, ami a *felső középosztályba* sorolná őket, de hiányzik a magas képzettség és a társadalmi státus, amit általában ezzel a csoporttal azonosítanak. A sorozatban az *elit* vékony rétegét a magas beosztású politikusok és a komoly bűnözők képviselik. A jelenetek többsége – ahogyan erre a címben az „aranyélet” kifejezés is utal – a Miklósi család vágyott közegében, az elit élettereiben játszódik. A főszereplők „projektje”, elérendő célja a társadalmi létrán való előrelépés, amely főként a hiányzó kapcsolati, hatalmi tőke kiépítésére, illetve a gazdasági tőke megtartására, helyzetük stabilizálására irányul.

A sorozat első epizódjában egy Buda kertvárosi részében élő családdal ismerkedünk meg. A környéken gondozott kertekkel körülvett elegáns villák állnak, melyekben felső középosztálybeli szereplők élik mindennapjaikat. A Miklósi-villa egy modern minimalista épület, amelynek belső tere gondosan megtervezett és át-

gondolt építészeti koncepciót tükröz. A kétszintes épületben a szülőknek és a gyerekeknek saját hálószobájuk van, a kétautós garázs, illetve a szauna pedig egyértelműen státusszimbólumok.

A ház annak a „könnyű életnek” a szimbóluma, amely kemény munka helyett a bűn által érhető el, és amelynek tulajdonosa valahol az elit és a felső középosztály határán állhat.

A felső középosztály jellemzően Budapest családi házakkal beépített környékein lakik, a belvárostól távolabb, nyugodt környezetben. Ilyen Strasser Imre, egy korrump banki alkalmazott, aki a Miklósiak pénzéből jut keresetkiegészítéshez. Ilyen környezetben látunk több olyan lakást, mely nem bűnelkövetőkhöz, hanem csalások áldozataihoz tartozik. Attila, az apa az első évadban feltört lakásokat hirdet meg albrétként, a foglalóval pedig eltűnik. Ezekon a példákon keresztül olyan lakásokat látunk, amelyet a társadalmi létrán alapvetően becsületesen feltört fiatalok családalapítás előtt megengedhetnek maguknak. Ám a sorozat világában ők sem ártatlanok: Attila átverése azért működhet, mert a bérlők nem riadnak vissza az adócsalástól, vagyis hogy szerződés nélkül vagy hiányos, tehát jogilag nem érvényes szerződéssel kisebb költségen lakhassanak albrétükben.

A bűn által elérhető életszínvonal egy, a Miklósiéktól különböző aspektusát láthatjuk a külső kerületek szegényebb részein élő Mátyás Pisti családi házában keresztül. Pisti egy banda vezetője, hatalmas, kicsit ormótlan és aránytalan otthona palotának tűnik a környék aszfaltozatlan utcájában álldogáló többi épület: aprócska konyhók, fatákolmányok és lelakott házikók mellett. Az otthon belső terei a roma identitáshoz kötődnek.

Ugyan nincs információnk a Miklósi család első évadban megismert szomszédainak szakmájáról és beosztásáról, de árulkodó, hogy Klára és Ambrus azon kevés karakter közé tartoznak, akik a sorozatszövegben reprezentált bűn nélkül érték el és tartják fenn életszínvonalukat. Producerekkel és forgatókönyvírókkal készült interjúkban a sorozatkészítők gyakran említik, hogy céljuk volt egyfajta tükröt állítani a magyar társadalom elé, de legalábbis annak egy interpretációját képernyőre vinni, miközben a közép- és felső középosztályt képzelték el megcélzott közönségnek.¹⁹ Klára és Ambrus felső középosztálybeli otthona állhat talán a legközelebb ahhoz, ahogyan a showrunnerök a célközönségük legfelső rétegének életkörülményeit elképzelték. Ez a ház határterületen helyezkedik el a tekintetben is, hogy jómódot kell implikálnia, ugyanakkor nem lehet a világtól izolált, mintentől távoli és elzárt, amilyenek az elit reprezentatív otthonai.

Hatalmas kontraszt az eddigiekhez képest a *vidéki értelmiség* reprezentált élettere, amelyet a sorozatban Nyíredy Barbara újságíró Börzsönyben, a sorozat fiktív falujában álló faháza képvisel. A ház előtti virágoskert igényesen megtervezett és gondozott. A ház belső tere szintén gondosan rendben tartott, dominálnak benne a natúr színek és anyagok, a dizájn pedig a rusztikus és modern keveréke, viszont az élettér feltűnően kicsi.

6.3 Kádári kisemberek és sodródók

■ A lakhelyek villákhoz hasonlóan gyakran reprezentált csoportja Buda és Pest lakótelepei, bérházai, ahol keverednek a társadalmi csoportok. Az itt lakók jellemzően csak kisebb bűnököt követnek el, és gyakran állami alkalmazásban állnak.

Lakótelepen, válása után egyedül él Zebegényi Géza ügyész. Az épület nincs rossz környéken, és a lakás is felújított. Sok jelenetben megjelenő helyszínről beszélünk, mivel Zebegényi szerelmi kapcsolatba bonyolódik az akkor még fiatalkorú Mirával, de törvénytelen bizonyítékgyűjtéstől sem riad vissza. Életmódja és tárgyai az alsó középosztály világát tükrözik, mivel jövedelme csak állami munkájából származik.

Megismerjük Jakab Erika rendőrfőhadnagy lakását, aki az alsó középosztályhoz tartozhat Zebegényi Gézához hasonlóan. Bűnei neki sem szereznek jövedel-

met: még ha ki is derül róla, hogy az egyik fontos szereplő, egy oligarcha beépített embere és intézője, cserébe nem anyagi juttatást vár, hanem segítséget a külföldi prostitúcióra épülő bűnszervezetek felszámolásában. Jakab Erika és Zebegényi Géza jól bemutatott, és az apró részletekig kidolgozott lakóhelye szintén jól reprezentálhatja a sorozat nézőközönségének környezetét: a még bűn nélkül is elérhető középosztály lakhelyét.

Hasonló társadalmi helyzetről árulkodik az egyik fontosabb helyszín, Miklósi Mihály ezredes, a nagypapa háza. A berendezés a kádári kisember környezete, aki kisebb bűnökkel, jelen esetben műkincscsempészettel összegegyűjtött annyi vagyont, hogy a lehetőségeit meghaladó házat szerezzen, de a rendszerváltás után már csak eredeti állagát, bútorait tudta megtartani

Ebbe a körbe soroljuk Zoli és Hanna lakását, őket a táblázatban már a *sodródó* osztályba soroltunk. A belvárosban, valószínűleg a VII. kerületben, Budapest bulinegyedében, saját divatos romkocsmájuk feletti lakásban élnek. Csalnak, könnyű drogot használnak, és a férj a kiskorú Mirát is itatja, csábítja.

Mira barátnője, a roma Oszi megvalósít egy társadalmi lépést: munkásosztályhoz kötődő kórházi kisegítő állása elvesztése után külföldi prostitúcióval elég jövedelmet szerez egy saját lakás megvásárlására, mely ugyanakkor belvárosi szegény környezetben lévő bérlakás.

6.4 Munkások és leszakadtak

■ A többi társadalmi réteghez képest a sorozatban a *munkások* és a *leszakadtak* viszonylag alulreprezentált csoportok. A néző számára valószínűsíthető, hogy a Miklósi család tagjainak képzettsége és háttere alapján mindössze eddig juthatott volna el, ha nem a törvénytisztegetés útját választják. Erre utal Janka húga, aki szüleit tanyáján maradt. A másik példa Oszi, a már említett roma lány. Ő Budapest egyik rosszhírű szegénynegyedében, kórházi takarító munkából él. Az állását akkor veszíti el, amikor Mirának, a Miklósi lánynak segít, miközben a munkahelyéről lop veszélyes hulladékot. A telepi lakás zsúfolt, nincsen saját hálószobája, a nappaliban alszik. A bútorok a szocialista bútoripar termékei.

A *munkások* rétegével tipikusan asszociált városi panelrengeteg ugyanakkor csak az utolsó évad végén jelenik meg. A sorozat a főszereplők történetét egy statikus és társadalmilag bezárt, mégis idillikusan ábrázolt, kispolgári, munkásosztályi környezetben, egy fővárosi panellakásban helyezi nyugvópontra. Értelmezésünk szerint ezzel egyúttal azt implikálva, hogy az alsóbb osztályokból indulva, a bűn segítsége nélkül normál esetben itt húzódik az a bizonyos üveglafon a magyar társadalomban élők számára.

Társadalmi osztály	Lakás típusa	Bűn
elit	luxus villa	szervezett bűnözés
elit	modern luxusvilla	kisebb csalások
elit	modern luxusvilla	korrupció
elit	modern luxusvilla	csalás
elit	N/A	parkolási vétségek
elit	rusztikus udvarház	oligarchia
elit	N/A	droghasználat, rabszöktetés, rendőrgázolás
elit	N/A	hatalommal való visszaélés
elit	nyaraló, buliház	hűtlen kezelés, illegális vállalkozás
elit	N/A	zsarolás
felső középosztály	új építésű sorház	korrupció

felső középszint	hotel	csalás
felső középszint	minimalista kertés családi ház	N/A
felső középszint	polgári villa	hűtlen kezelés
felső középszint	kertés családi ház	szervezett bűnözés
feltörekvő fiatalok	új építésű tömbház	hamisítás
feltörekvő fiatalok	stúdiólakás	hűtlen kezelés
vidéki értelmiség	régi építésű kertés családi ház	műkincscsempészet
vidéki értelmiség	N/A	feljelentés elmulasztása
vidéki értelmiség	N/A	illegális vállalkozás
kádári kisemberek	új építésű tömbház	N/A
kádári kisemberek	N/A	szabályzatszegés (kihallgatás során)
kádári kisemberek	felújítandó polgári lakás	csalás, droghasználat, kiskorú csábítása
kádári kisemberek	felújított panellakás	törvénytelen bizonyítékgyűjtés, viszony fiatalkorúval
kádári kisemberek	felújított panellakás	oligarchia intézője, hatáskörtúllépés
sodródók	N/A	beleegyezés fiatalkorúval való szexuális kapcsolatba – nem valósul meg
sodródók	N/A	lopás, zsarolás
munkások	lepusztult tanya	N/A
leszakadtak	felújítandó polgári lakás	lopás
leszakadtak	felújítandó polgári lakás	prostitúció
flyamatos mobilitás	flyamatos mobilitás	N/A

7. Konklúzió

■ Az *Aranyélet* sorozat szövegének szoros olvasására épülő tartalomelemzésünk megerősítette, hogy hangsúlyeltolódásokkal ugyan, de valóban minden vizsgált csoport otthona megjelenik a szövegben. A sorozat lokalizációs gesztusait ezáltal érthetjük a budapesti bűn szociotopográfiájaként. A szöveg lakóhelyen kívüli jelölőkre is figyelmet fordító elemzése a vizsgált társadalmi csoportokról is részletesebb képet festene.

■ JEGYZETEK

1. A minőségi tévéről lásd például Janet McCabe – Kim Akass: *It's not TV, it's HBO's original Programming. Producing quality TV*. In: Marc Leverette – Brian L. Ott. (szerk.): *It's Not TV: Watching HBO in the Post-Television Era*. Routledge, New York and London. 2008. 83–93. (A továbbiakban: McCabe–Akass 2008.)
2. Christal Gardiola: *HBO Central Europe Adapts Israeli Show*. Shalom Life. 2010. <https://web.archive.org/web/20131104192043/http://www.shalomlife.com/culture/12619/hbo-central-europe-adapts-israeli-show/#> (Utolsó hozzáférés: 2019. május 17.)
3. Robert J. Thompson: *Television's Second Golden Age: From Hill Street Blues to ER*. Continuum, New York. 1996. 13-16.
4. McCabe–Akass, 2008.
5. Vö. Mészáros Péter: *Transzmediális történetmesélés és a földrajzi tér szerepe az HBO Magyarország adaptált sorozataiban*. ME.DOK 2016. 12. sz. 53–62.
6. Későbbi kutatások ígéretes elemzési témái az életmód következetes jelölőiként használt autók, az, hogy különböző társadalmi rétegekből érkező karakterek hogyan étkeznek, ezen belül például hogyan reggeliznek; vagy milyen drogokat használnak, ebbe beleértve az alkoholt is.
7. Kovács Bálint: *Fel sem merült bennem, hogy ehhez bátorság kell*. Index.hu, 2016.11.01. https://index.hu/kultur/media/2016/11/01/fel_sem_merult_bennem_hogy_ehhez_batorsag_kell/
8. Rakita Vivien: *Akik vakon all-int mondanak – interjú az Aranyélet forgatókönyvíróival*. Filmtekercs, 2018.10.26., <https://www.filmtekercs.hu/interju/akik-vakon-all-int-mondanak-interju-az-aranyelet-forgatokonyviroival>, (utolsó letöltés: 2021. július 29.) (A továbbiakban: Rakita 2018.)
9. Uo.

10. Gaszner Veronika: *Ahova Miklósiék eljutnak, annak meg kell történnie – Az Aranyélet a kulisszák mögött*. Business Class, 2018.10.29. <https://bcmagazin.hu/2018/10/29/ahova-miklosiek-eljutnak-annak-meg-kell-tortennie-az-aranyelet-a-kulisszak-mogott/> (Utolsó hozzáférés: 2021. július 29.) (A továbbiakban: Gaszner 2018.)
11. Bodnár Judit Lola: *Az Aranyélet nem tud olyat kitalálni, aminél ne lenne vadabb a valóság*. 24.hu, 2018.03.27. <https://24.hu/kultura/2018/03/27/az-aranyelet-nem-tud-olyat-kitalalni-aminel-ne-lenne-vadabb-a-valosag/> (Utolsó hozzáférés: 2019. november 20.)
12. Bicsérdi Ádám: *80 nap alatt a magyar valóság körül – Így készült az Aranyélet utolsó évada*. Kreatív 2018. XXVII/10. sz. 54.
13. Gaszner 2018.
14. Uo.
15. Uo.
16. Banóczy Eszter – Kabai Imre – Kovássy Katalin: *A 'körte'*. Jel-Kép 2015, 3. sz. 121–144.
17. Kozák Ákos – Veres Edit: *Társadalom és rétegződés*. In: Hetesi Erzsébet – Révész Balázs (szerk.) „Marketing megújulás”. Marketing Oktatók Klubja 20. Konferenciája előadásai. Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Szeged. 2014. 24–25. Online: <http://eco.u-szeged.hu/download.php?docID=39972..> (Utolsó hozzáférés: 2021. július 29.)
18. Závorszky 2019.
19. *Aranyélet Kibeszélő Második Évad – 1. rész – Vendég: Farkas Franciska*. 24.hu YouTube channel, 2016. november 21. <https://www.youtube.com/watch?v=BLYrQgraKxY> (Utolsó hozzáférés: 2019. május 19.)

